

C O N G R E S Dinsdag 20 november 2007 Hotel-Congrescentrum Oud London, Zeist

Justitie en Cognitie

De groeiende kennis van het brein en de betekenis voor de rechtspraak

- Leugendetectie en hersenscans
- Verbeterde ondervragingstechnieken
- Invloed van stress op het geheugen
- Betrouwbaarheid van herinneringen
- Toerekeningsvatbaarheid en verantwoordelijkheid
- Neurowetenschappelijke bewijsvoering
- Evidence based opsporing en rechtspraak

De kennis over het brein groeit snel. Wat kunnen neuro- en cognitiewetenschappen gaan betekenen voor opsporing en rechtsgang, twee belangrijke terreinen van justitie?

De verwachtingen vanuit de praktijk zijn hoog. Is de waarheid te achterhalen door het meten van breinactiviteit? Leidt een groter begrip van de werking van het geheugen tot betere ondervragingstechnieken? In hoeverre zijn de neurowetenschappen al in staat om de definitie van toerekeningsvatbaarheid te verbeteren? Leiden nieuwe wetenschappelijke bevindingen tot objectievere diagnostische testen en betere psychiatrische rapporten? Wat is de invloed van stress op het geheugen? Zijn hersenen erop toegerust om details of onbekende gezichten te onthouden en zijn er individuele verschillen in morele gevoeligheid of empathie?

Allemaal vragen waar de neuro- en cognitiewetenschappen zich mee bezig houden. Politie, advocaten, officieren en rechters kunnen profiteren van alle nieuwe kennis over het brein met als mogelijk gevolg een *evidence-based* opsporing en rechtspraak.

Het belangrijkste doel van dit congres 'Justitie en Cognitie' is kennisuitwisseling tussen de neuro- en cognitiewetenschappen en de rechtspraak. Wetenschappers doen verslag van de laatste stand van zaken; de rechtspraak geeft aan wat er nodig is om het dagelijkse werk beter te kunnen uitvoeren. Hiermee is dit congres een startsein voor een betere afstemming tussen de vraag vanuit de praktijk en het aanbod van de wetenschap op het gebied van opsporing en rechtsgang. Dit zal leiden tot meer maatschappelijk wenselijk en relevant onderzoek en uiteindelijk tot succesvolle toepassingen.

Twee inspirerende keynote speakers geven de aftrap:

- **Michael Gazzaniga**, vooraanstaand Amerikaans neurowetenschapper, lid van de President's Council on Bioethics en auteur van *The Ethical Brain*. Gazzaniga zal een inleiding geven over relevante neurowetenschappelijke bevindingen voor de rechtspraak.
- **Ybo Buruma**, hoogleraar Strafrecht zal hierop reageren: wat zijn de kansen en risico's van de toenemende invloed van de neuro- en cognitiewetenschap op de rechtspraak? Buruma is een van de meest bekende strafjuristen van Nederland, verbonden aan de Radboud Universiteit Nijmegen. Hij publiceert over uiteenlopende juridische onderwerpen en adviseert de Nederlandse overheid.

Vervolgens zal door andere zeer gerenommeerde inleiders worden ingegaan op de thema's leugendetectie, geheugen en verantwoordelijkheid.

Aspecten die aan de orde komen zijn:

- **Leugendetectie en hersenscans**
- **Verbeterde ondervragingstechnieken**
- **Invloed van stress op het geheugen**
- **Betrouwbaarheid van herinneringen**
- **Toerekeningsvatbaarheid en verantwoordelijkheid**
- **Neurowetenschappelijke bewijsvoering**
- **Evidence based opsporing en rechtspraak**

Dit congres is een initiatief van de Stichting Toekomstbeeld der Techniek, het Rathenau Instituut, NWO, de Ministeries van Justitie en van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en wordt georganiseerd door Studiecentrum Kerckebosch.

Dagvoorzitter is:

Mr. drs. Jan Staman
Directeur Rathenau Instituut

Aan dit congres wordt verder medewerking verleend door:

Mr. Frans Bauduin
Vice-president Rechtbank Amsterdam

Thinka Bethlem
Recherchekundige politie Amsterdam-Amstelland

Prof. mr. Ybo Buruma
Hoogleraar strafrecht en strafprocesrecht
Radboud Universiteit Nijmegen

Mr. Huibert J. Donker
Recherche-officier Parket Breda

Prof. Michael Gazzaniga
Professor of Psychology
Director SAGE Center for the Study of Mind
University of California Santa Barbara

Prof. dr. mr. Hans Nijboer
Raadsheer in het Gerechtshof Amsterdam
Hoogleraar-directeur Seminarium voor Bewijsrecht,
Universiteit Leiden
Voorzitter Stichting Deskundigen en Rechtspleging

Prof. dr. René S. Kahn
Hoogleraar Biologische en Klinische Psychiatrie Universiteit Utrecht
Hoofd afdeling Psychiatrie Utrecht Medische Centrum

Drs. Ewout Meijer
Onderzoeker capaciteitsgroep Experimentele Psychologie Universiteit Maastricht

Prof. dr. Willem A. Wagenaar
Emeritus Hoogleraar Psychologische Functieleer, Universiteiten Leiden en Utrecht

Mr. Inez N. Weski
Strafrechtadvocaat
Weski Heinrici Advocaten, Rotterdam

Willem H. Woelders MPA
Hoofd Recherche Politie Amsterdam-Amstelland
(per 1 oktober as plv. Korpschef Regiopolitie Utrecht)

In samenwerking met

Ministerie van
Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

Studiecentrum
Kerckebosch
De juiste richting
door de juiste kennis

Postzegel niet nodig

Postzegel niet nodig

Studiecentrum Kerckebosch
T.a.v. Stephanie van der Linden-Copier
Antwoordnummer 57
3700 VB Zeist

Studiecentrum Kerckebosch
T.a.v. Stephanie van der Linden-Copier
Antwoordnummer 57
3700 VB Zeist

PROGRAMMA

09.00 - 09.50 uur Registratie/uitreiking bescheiden/koffie

10.00 - 10.05 uur Opening en welkom door de dagvoorzitter
Mr.dr.s. Jan Staman
Directeur Rathenau Instituut

10.05 - 10.55 uur Brain science and the law: did my brain make me do it?
(lezing in het engels)
• De stand van kennis op de verschillende organisatieniveaus van het brein: van perceptuele processen tot empathie
• De werking van het brein in een sociale omgeving: oordelen over intenties, moraliteit en sociale vergelijkingen
• De gevolgen van de moderne neurowetenschap voor de traditionele rechtspraak
• Het concept van persoonlijke verantwoordelijkheid en toerekeningsvatbaarheid ten gevolge van hersenletsel
Prof. Michael Gazzaniga
Professor of Psychology
Director SAGE Center for the Study of Mind
University of California Santa Barbara

10.55 - 11.20 uur Con-science and the law: wat juristen van neurowetenschappers kunnen leren
(lezing in het engels)
• Neurowetenschap te belangrijk om ons te beperken tot de betekenis ervan voor bewijsvraagstukken
• Met het geweten kan de neurowetenschap nog iets; met de vrije wil niet. In het recht is dat net omgekeerd. Wat betekent dat voor de strafrechtelijke verantwoordelijkheid?
• Risico-inschatting: nieuwe juridische vragen omtrent opsporing en bestraffing.
Prof. mr. Ybo Buruma
Hoogleraar strafrecht en strafprocesrecht
Radboud Universiteit Nijmegen

11.20 - 11.45 uur Beantwoording van vragen en discussie

11.45 - 12.10 uur Koffie

12.10 - 12.30 uur Liegen dat het gedrukt staat
• Leugendetectie
• Hersenscans
• Elektro-encefalogram (EEG)
• Functional magnetic resonance imaging (fMRI)
Drs. Ewout Meijer
Onderzoeker capaciteitsgroep Experimentele Psychologie, Universiteit Maastricht

12.30 - 12.50 uur Gezocht: de Waarheid
• Pilot opsporing en innovatie
• Leugendetectietechnieken
• Kansen en problemen leugendetectie voor politie
Thinka Bethlem
Recherkundige politie Amsterdam-Amstelland

12.50 - 13.00 uur Beantwoording van vragen en discussie

13.00 - 13.50 uur Lunch

13.50 - 14.10 uur Eenvoudige waarheden uit het geheugenonderzoek
• De invloed van stress
• Hoofdzaak en details herinneren
• Gezichtsherkenning
• Het effect van ondervragingstechnieken
Prof. dr. Willem A. Wagenaar
Emeritus Hoogleraar Psychologische Functieer,
Universiteiten Leiden en Utrecht

14.10 - 14.30 uur Overtuigd van en door het geheugen
• De beoordeling door de rechter
• Getuigen-deskundigen
• Wettig bewijs/feilbaarheid geheugen
Mr. Frans Bauduin
Vice-president Rechtbank Amsterdam

14.30 - 14.40 uur Beantwoording van vragen en discussie

14.40 - 15.05 uur Thee

15.05 - 15.25 uur Wie heeft schuld? Genen of omgeving?
• Hoe komt gedrag als angst en agressie tot stand?
• Waar komt gedrag in het brein tot stand?
• De rol van genen en omgeving
Prof. dr. René S. Kahn
Hoogleraar Biologische en Klinische Psychiatrie Universiteit Utrecht
Hoofd afdeling Psychiatrie Utrecht Medische Centrum

15.25 - 15.45 uur Geen schuld en geen boete?
• De juridisering van de menselijke geest
• De verdedigingspositie van de onderzochte verdachte
Mr. Inez N. Weski
Strafrechtadvocaat
Weski Heinrici Advocaten, Rotterdam

15.45 - 16.00 uur Beantwoording van vragen en discussie

16.00 - 16.45 uur Maar wat kunnen we ermee?
Debat onder leiding van de dagvoorzitter

Debatdeelnemers

De rechter **Prof. dr. mr. Hans Nijboer**
Raadsheer in het Gerechtshof Amsterdam
Hoogleraar-directeur Seminarium voor Bewijsrecht, Universiteit Leiden
Voorzitter Stichting Deskundigen en Rechtspleging

De verdediging **Mr. Inez N. Weski**
Strafrechtadvocaat
Weski Heinrici Advocaten, Rotterdam

De politie **Willem H. Woelders MPA**
Hoofd Recherche Politie Amsterdam-Amstelland
Per 1 oktober as plv. Korpschef Regiopolitie Utrecht

De aanklager **Mr. Huibert J. Donker**
Recherche-officier Parket Breda

De wetenschap **Prof. dr. René S. Kahn**
Hoogleraar Biologische en Klinische Psychiatrie Universiteit Utrecht
Hoofd afdeling Psychiatrie Utrecht Medische Centrum

16.45 uur Sluiting door de dagvoorzitter
Mr. drs. Jan Staman
Directeur Rathenau Instituut

Congres
Justitie en Cognitie

Datum
Dinsdag 20 november 2007

Plaats
Zeist

Locatie
Hotel-Congrescentrum Oud London

Eigen vervoer
Oud London is goed bereikbaar met eigen vervoer en beschikt over ruime (gratis) parkeergelegenheid.

Openbaar vervoer
De accommodatie is bereikbaar via NS station Driebergen-Zeist. Vanaf het station rijden shuttle-busjes.

Op de antwoordkaart uit deze brochure kunt u aangeven of u gebruik wenst te maken van deze shuttle-bus.

Organisatie
Studiecentrum Kerckebosch op initiatief van de Stichting Toekomstbeeld der Techniek, het Rathenau Instituut en de Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek en in samenwerking met het Ministerie van Justitie en het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Kosten
€ 195,- per persoon excl. btw
Inclusief koffie/thee/lunch/aperitief en documentatie.

Aanmelding
Door inzending per post van de aanmeldingskaart uit deze brochure (een postzegel is niet nodig) of per fax 030-6984223.

Telefonische aanmelding is mogelijk bij Stephanie van der Linden-Copier van de deelnemersadministratie, telefoon 030-6984222 of per e-mail: studiecentrum@kerckebosch.nl

Direct na aanmelding ontvangt u een bevestiging en een factuur; ongeveer tien dagen voor dato ontvangt u een herinnering en een routebeschrijving.

Annulering
Annulering is uitsluitend schriftelijk mogelijk tot drie weken voor dato; na deze datum is annulering niet meer mogelijk. U kunt zich echter te allen tijde laten vervangen door een collega. Bij tijdige annulering wordt € 75,- excl. btw administratiekosten in rekening gebracht.

Dit congres is bestemd voor:

- Neurobiologen en -fysiologen
- Cognitieve neurowetenschappers
- (Rechts)psychologen
- Andere cognitiewetenschappers
- (Forensische) psychiaters
- Filosofen en ethici

- Rechter
- Recherche-officiëren
- Strafrechtadvocaten
- Rechercheurs politie
- Criminologen
- Departementsambtenaren

- En andere relevante belangstellenden

In samenwerking met

Studiecentrum Kerckebosch
Postbus 122 - 3700 AC Zeist
Telefoon 030 6984222
Fax 030 6984223
E-mail: studiecentrum@kerckebosch.nl
www.kerckebosch.nl

Ja, ondergetekende meldt hiermee aan voor deelname aan het congres 'Justitie en Cognitie' op dinsdag 20 november 2007 in hotel-congrescentrum Oud London in Zeist:

Naam organisatie / instelling / parket / korps / bedrijf

Postbus / straat + huisnummer

Postcode + woonplaats

Telefoon

Datum

Handtekening

1 / 2 / 3

Een bedrag van € 195,- excl. btw per persoon zal worden voldaan direct na ontvangst van de factuur.

*) Svp aankruisen indien u van de shuttle-bus van/naar station Driebergen-Zeist gebruik wilt maken.

1288

Ja, ondergetekende meldt hiermee aan voor deelname aan het congres 'Justitie en Cognitie' op dinsdag 20 november 2007 in hotel-congrescentrum Oud London in Zeist:

Naam organisatie / instelling / parket / korps / bedrijf

Postbus / straat + huisnummer

Postcode + woonplaats

Telefoon

Datum

Handtekening

1 / 2 / 3

Een bedrag van € 195,- excl. btw per persoon zal worden voldaan direct na ontvangst van de factuur.

Naam deelnemerm / v

Functie *)

E-mail adres.....

Naam deelnemerm / v

Functie *)

E-mail adres.....

Naam deelnemerm / v

Functie *)

E-mail adres.....

Naam deelnemerm / v

Functie *)

E-mail adres.....

*) Svp aankruisen indien u van de shuttle-bus van/naar station Driebergen-Zeist gebruik wilt maken.

1288